II

TC-OR-4099-129

Kamienne schody z 2 skrzydeł zatamane schodziły się na I piętrze. Nad pałacem rozległy prostokątny dziedziniec, otoczony fosą z bramą wjazdową i mostem. Zaścian dobudowała teraz jeszcze cała część. Nad pałacem stały posągi przedstawiające skrzydlate postacie „Jerozolimy wyzwolonej": Klorindę i Tankreda, budzi pogadankę tak również Pamelę. Na lewo z niewielkiej rozległości od pałacu, na krawędzi rzędu gęsiego nad Wisłą i drogą wiodącą do Gnojnu na tej rzece, wznosiła się kaplica w stylu klasycznym (Panteon), na prawo od pałacu, również na krawędzi wyniosłości wznoszącej się nad nizinę nadwiśl., stanęła „Świątynia Sibilli" (na wzór świątyni w Tivoli), której kamień węgielny położono 1798 r. Plany tych budowli ~~tw~~ tworzył budowniczy nadworny Stan. Aigner. Urządzenie wspaniałego parku uzupełniało tę świetną całość. Choć natura zaterenowa tu swobodę i dozwoliła w dolnej części parku rozwinąć się obszernym topolom nadwiśl., zdumiewającym wysokością i rozmiarami pni, za to górna część parku musiała się uginać do wymagań wczesnego romantu, który rozbił się w skrzętnych stylizacjach, labiryntach, sztucznych grotach itp.

Stanek gościnny, świadczący młodego Ks. Adama z cesarzem Aleks. I. sprowadza bud. ciągle mocnarza. W 1805 r. bywa tu pes. zos. przez 3 tygodnie.

Wojna 1831 r. dotknęła Kilkakrotnie O. Niepomyślny przebieg kampanii zmusił Ks. Czartoryskiego, zajmującego wysoko stanowisko w dowodzeniu do opuszczenia kraju.

Od r. 1831, zniszczone kilkakrotnym pobytem wojsk, zaczęły zwolna zmieniać się w ruinę. W 1836 r. dobra zostały przez rząd zajęte i w części sprzedane, a w części wypuszczone w dzierżawę. Pałac i park porosły wiosną zgliczki, niszczały.

Od r. 1848 poczęły zostały tu ulokowane różne instytucje rolnicze, w którym to celu przebudowano pałac wg projektu prof. Kicz. budow. Sadkiewicza (1844 r.).

(przepisywał mój ojciec Adolf w 1942 r)
+1959.